

Projekt

z dniaZatwierdzony przez Wójta
Gminy

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY SIENNO**

z dnia 2014 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2014-2016

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594 z późn. zm.) oraz art. 176 pkt. 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2013 r. poz. 135 z późn. zm.) uchwala się, co następuje:

- § 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2014-2016 stanowiący załącznik do uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego.

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr

Rady Gminy Sienno

z dnia.....2014 r.

**Gminny Program Wspierania Rodziny
na lata 2014-2016
dla Gminy Sienno**

I. WPROWADZENIE

Rodzina jest podstawową komórką społeczną oraz naturalnym środowiskiem wychowawczym zapewniającym prawidłowy rozwój wszystkich jej członków, w szczególności dzieci. Obowiązkiem gminy jest dbanie o dobro swoich mieszkańców, a co za tym idzie wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych i nie potrafiących pomyślnie rozwiązać swoich sytuacji kryzysowych. Szukając prób pomocy dziecku, uwagę należy skupić nie tylko na problemach dziecka, ale także na problemach jego rodziny, bo to w dezintegracji rodziny tkwi źródło sieroctwa społecznego. Wśród czynników, które składają się na dezintegrację rodziny, wymienić należy: niski poziom kulturalny, intelektualny oraz moralny dorosłych, niezaradność życiową członków rodziny, brak stabilizacji zawodowej i materialnej, niewydolność wychowawczą rodziców i zaniedbywanie obowiązków opiekuńczych względem dzieci, a także alkoholizm jednego lub obojga rodziców, karalność sądową, przejawy psychopatii, maltretowanie oraz znęcanie się nad dzieckiem. Zazwyczaj niekorzystne sytuacje w rodzinie współwystępują ze sobą.

Skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta we współpracy ze środowiskiem lokalnym, w tym sąsiedzkim, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, Kościołem i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami pozarządowymi.

Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości. Chodzi tu nie tylko o kontaktowanie się z rodziną, ale o współpracę

z nią, a więc obustronny wysiłek – ze strony pracowników pieczy zastępczej i rodziców - zmierzającą do przywrócenia naturalnych więzów i normalizacji życia rodzinnego.

Prowadzenie profilaktycznych działań wspierających dziecko w rodzinie jest formą pomocy tańszą

i bardziej skuteczną. Natomiast praca z rodziną biologiczną w przypadku, gdy zaistniała konieczność umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, ma na celu jak najszybszy powrót dziecka do rodziny. Działania wspierające w utrzymaniu pełnej rodziny wskazane są zarówno ze względów społecznych, jak

i ekonomicznych, gdyż służą obniżeniu kosztów gminy związanych z pobytem dziecka w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej. Program będzie miał zatem charakter zróżnicowany, zarówno profilaktyczny jak i interwencyjny w zależności od celów i poszczególnych zadań prowadzących do ich realizacji.

II. PODSTAWA PRAWNA

- a) ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2013 r. poz. 135 z późn. zm.),
- b) ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182 z późn. zm.),
- c) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.),
- d) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r. poz. 1356 z późn. zm.),

e) ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r. poz. 124 z późn. zm.).

III. Diagnoza społeczna.

Na koniec 2013 roku liczba mieszkańców Gminy Sienno wynosiła 6.170. Ze świadczeń z pomocy społecznej w ramach zadań zleconych i własnych, bez względu na ich rodzaj formę i źródła finansowania skorzystało 442 osoby z 241 rodzin. Powodem przyznania pomocy było: ubóstwo – 91 rodzin, bezrobocie 127, niepełnosprawność 73, długotrwała choroba 65, bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego 24. Rodzin z dziećmi korzystających z pomocy było 108, niepełnych rodzin z dziećmi -16, rodzin wielodzietnych -34.

Z danych uzyskanych z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lipsku ustalono, że liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na dzień 31.12.2013 rok wynosiła 4 dzieci w pieczy zastępczej:

- w rodzinach zastępczych spokrewnionych było umieszczonych 2 dzieci,
- w rodzinnym domu dziecka było umieszczone 2 dzieci,

W celu zapobiegania umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej i wzmocnieniu rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych zachodzi konieczność udzielania daleko idącego wsparcia tym rodzinom, w związku z tym został opracowany Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2014 — 2016. Umieszczenie dziecka w formach pieczy zastępczej ma być ostatecznością, po wykorzystaniu przez gminę wszystkich możliwych form wsparcia rodzin.

IV. Cel główny.

Tworzenie warunków umożliwiających realizowanie wspólnej polityki na rzecz wzmocnienia rodziny.

V. Cele szczegółowe.

1. Promowanie wartości rodziny:

Prawidłowo funkcjonująca rodzina jest gwarancją rozwoju społeczeństwa, dlatego też ważne jest wspieranie jej rozwoju, wzmocnienie oraz promocja wartości rodziny.

- **Promowanie i organizowanie różnorodnych form integracji rodzin i społeczności lokalnych**

- umacnianie więzi rodzinnych poprzez wymianę doświadczeń międzypokoleniowych;
- wspieranie tworzenia lokalnych koalicji na rzecz rodziny;

- **Działalność edukacyjno - informacyjna na rzecz promowania rodziny w zakresie aktywnego uczestnictwa rodziny w życiu publicznym:**

- organizowanie konferencji, kursów, warsztatów itp.

2. Wspieranie rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu:

Rodzina jest głównym środowiskiem funkcjonowania swoich członków a przede wszystkim rozwoju dziecka. Chociaż zmienia się model i warunki życia współczesnej rodziny, to jest ona nadal niezastąpiona

i stanowi naturalne środowisko wychowawcze, w którym, młody człowiek uczy się żyć i postępować w określony sposób.

W sytuacjach kryzysowych, gdy rodzina nie jest w stanie poradzić sobie z problemami zachodzi konieczność udzielenia jej pomocy m. in. poprzez stworzenie sprawnie funkcjonującego systemu poradnictwa specjalistycznego oraz terapii rodzinnej.

- **Propagowanie i inicjowanie działań na rzecz środowiskowych form wspierania rodziny w wychowaniu dzieci:**

- Wspieranie wychowawczej roli szkoły, klubów sportowych, bibliotek, kółek zainteresowań, itp.;
- Wspieranie organizacji prowadzących działalność pożytku publicznego w procesach wychowawczych w rodzinie;
- Promowanie i wspieranie organizacji różnych form spędzania wolnego czasu dzieci i młodzieży;
- Wspieranie działań dotyczących upowszechniania informacji o uprawnieniach dla rodziny i jej

członków oraz o instytucjach i formach pomocy wspierających rodzinę;

Wdrażanie skutecznych programów zapobiegających kryzysowi w rodzinie i umożliwiających wyjście z sytuacji kryzysowej

- Wspieranie rozwoju placówek ukierunkowanych na pomoc rodzinie w sytuacjach kryzysowych;
- Wspieranie działań wychowawczych na rzecz dzieci z rodzin niepełnych;
- Ochrona rodzin przed zagrożeniami i uzależnieniami poprzez edukację publiczną
- Realizacja programów profilaktycznych w zakresie patologii społecznej przez placówki oświatowe
- Realizacja programów terapeutycznych i interwencyjnych w tym dożywiania;
- Wspieranie i rozwój poradnictwa rodzinnego;
- Inicjowanie działań na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej członków rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym;

Realizacja różnorodnych programów ukierunkowanych na ochronę dzieci, młodzieży i rodzin

- Zwiększenie dostępności do informacji o instytucjach i formach pomocy dla osób opuszczających zakłady karne i areszty śledcze, w tym w szczególności w zakresie terapii uzależnień;
- Wspieranie programów ochrony rodziny przed przemocą i jej skutkami;
- Wspieranie edukacji dzieci i młodzieży w zakresie bezpieczeństwa publicznego;

3. Inicjowanie i rozwój różnorodnych działań na rzecz dzieci i młodzieży.

Dzieci są szczególnie narażone na różnego rodzaju zagrożenia, dlatego też wymagają szczególnej troski i zainteresowania. Dbałość o harmonijny rozwój młodego pokolenia jest podstawowym obowiązkiem rodziny jak również różnych instytucji zajmujących się edukacją, zdrowiem, bezpieczeństwem w tym także socjalnym, profilaktyką zagrożeń i innych. Dlatego ważny jest rozwój różnych form wspierania dzieci i młodzieży, zapobiegających patologiom, wspierających ich proces wychowania oraz kształtowania odpowiednich postaw społecznych.

• Wspieranie rozwoju systemu rodzinnej opieki zastępczej dla dzieci pozbawionych opieki rodziny naturalnej

- Opracowywanie i wspieranie programów umożliwiających powrót dziecka z zastępczych form opieki do rodziny naturalnej;

• Wspomaganie aktywności edukacyjno - społecznej dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych bezrobociem, ubóstwem i społeczną marginalizacji

- Inicjowanie i wspieranie realizacji programów przeciwdziałających patologii wśród dzieci i młodzieży;
- Wspieranie realizacji programów profilaktyki uzależnień realizowanych w środowisku szkolnym i rodzinnym;

4. Wdrażanie nowoczesnych metod pracy z rodziną i dzieckiem.

Istotą współczesnego kształcenia specjalistów pracujących z rodziną i na jej rzecz, jest dobór takich treści, które wynikają z aktualnych problemów społecznych i kierunków rozwoju polityki społecznej. Coraz trudniejsze problemy pojawiające się przed współczesnymi rodzinami, które mogą prowadzić do powstawania dysfunkcji rodziny, wymagają ugruntowanej wiedzy i nowoczesnego systemu kształcenia kadr, opartego o interdyscyplinarne wieloaspektowe podejście do problemów współczesnej rodziny.

• Podnoszenie wiedzy i doskonalenie umiejętności osób pracujących z rodziną

- Prowadzenie działalności szkoleniowej w celu podniesienia kompetencji i kwalifikacji zawodowych osób pracujących na rzecz rodzin;

• Inicjowanie współpracy interdyscyplinarnej na rzecz rodziny

- Wspieranie wspólnych działań różnych podmiotów w zakresie tworzenia kompleksowych programów na rzecz rodziny;

VI. Sposób realizacji Programu.

Przewidywane formy działania w ramach realizacji celów Programu:

- systematyczna współpraca instytucji i organizacji działających w obszarze pomocy społecznej.
- edukacja rodzin zagrożonych dysfunkcją oraz wczesna interwencja w tych rodzinach.
- wspieranie rodzin w rozwiązywaniu problemów wychowawczych.
- wspieranie rodzin we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do prawidłowego funkcjonowania poprzez prace socjalną z rodziną.
- upowszechnianie informacji o instytucjach świadczących specjalistyczne poradnictwo (strony internetowe, ogłoszenia itp.).

VII. Adresaci Programu.

Program skierowany jest do mieszkańców Gminy Sienno.

VIII. Podmioty funkcjonujące na terenie Gminy Sienno świadczące pomoc w opiece nad dzieckiem i rodziną.

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
2. Zespół Placówek Pomocy Dziecku i Rodzinie
3. Komisariat Policji
4. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
5. Placówki Oświatowe
6. Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie

IX. Realizatorzy Programu.

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
2. Urząd Gminy Sienno
3. Placówki oświatowe

Realizatorzy Programu winni przy realizacji zadań wynikających z Programu współpracować z jednostkami i organizacjami takimi jak:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- Komenda Powiatowa Policji
- Sąd Rejonowy
- Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna
- Placówki Kulturalne
- Stowarzyszenia
- Organizacje pozarządowe

X. Określenie spodziewanych rezultatów.

1. Poprawienie funkcjonowania rodzin z problemami poprzez zrealizowanie celów głównych i szczegółowych.
2. Podniesienie jakości usług świadczonych przez jednostki zaangażowane w Program.
3. Poprawa sytuacji dziecka w środowisku szkolnym.
4. Poprawa stanu bezpieczeństwa rodziny, dzieci i młodzieży.
5. Zmiana postaw społecznych.

6. Zmniejszenie liczby dzieci kierowanych do całodobowych placówek opiekuńczo wychowawczych.
7. Zwiększenie aktywności organizacji pozarządowych.
8. Ograniczanie zjawiska wykluczenia społecznego rodzin.

XI. Źródła finansowania Programu.

W realizacji działań programowych stosowane będą mechanizmy finansowe pozwalające na jak najskuteczniejsze i najpełniejsze wykonywanie założonych celów. Szczególne znaczenie ma tu montaż finansowy, który pozwala na zaangażowanie środków pochodzących z różnych źródeł:

- 1) budżet gminy
- 2) środków Unii Europejskiej
- 3) innych funduszy zewnętrznych tj. programów i konkursów.

Trudno wskazać kwoty środków finansowych związanych z realizacją Programu, gdyż są one ze wszystkich wymienionych źródeł przyznawane corocznie i w różnej wysokości. Planowanie wydatków na poszczególne działania może być dokonywane corocznie, po uzyskaniu informacji o wielkości środków przyznanych na dany rok.

XII. Monitoring.

Nieodzownym elementem towarzyszącym wdrażaniu Programu jest jego monitorowanie i ocena realizacji. Monitoring programu umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie bieżących działań korygujących. Uzyskane informacje pozwolą na planowanie działań i rozwijanie Programu. Ocena, która zostanie przeprowadzona po zakończeniu realizacji Programu, pozwoli określić wszystkie uzyskane efekty oraz wskazać, które ułatwiły bądź utrudniały jego realizację.

XIII. Ewaluacja Programu.

Miejscem realizacji Programu jest obszar Gminy Sienno. Koordynatorem Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siennie. Program ma charakter otwarty, będzie podlegał ewaluacji w zależności od pojawiających się potrzeb.

XIV. Podsumowanie.

Celem działalności profilaktycznej jest zapobieganie negatywnym stanom rzeczy, zarówno tym, które dopiero mają zaistnieć, jak i tym, które w postaci załączkowej już istnieją. Działając w myśl zasady, że „lepiej zapobiegać niż leczyć”, powinno się promować działania profilaktyczne ukierunkowane na wspieranie rodzin niewydolnych w opiece nad dziećmi. Aby podołać temu wyzwaniu niezbędna jest więc ścisła współpraca pomiędzy instytucjami oraz wypracowanie sprawnego i efektywnego systemu działań wpływających na poprawę sytuacji dziecka i rodziny. Tak rozumiany Program może stanowić pełne, kompleksowe ujęcie systemu wsparcia dziecka i rodziny.